

A Kúria a dr. Rácz Zoltán ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Bori László Márk ügyvéd által képviselt alperes ellen munkaviszony megszüntetés jogellenességének megállapítása és jogkövetkezményeinek alkalmazása iránt a Miskolci Munkaügyi Bíróságnál 7.M.1510/2010. szám alatt megindított és másodfokon a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 1.Mf.21.258/2011/7. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 1.Mf.21.258/2011/7. számú ítéletének felülvizsgálati kérelemmel nem támadott részét nem érinti, a másodfokú perköltségre vonatkozó rendelkezését hatályon kívül helyezi. Kötelezi a alperest, hogy fizessen meg a felperesnek - tizenöt napon belül - 31.750 (harmincegyezer-hétszázötven) forint másodfokú perköltséget. Egyebekben a jogerős ítéletet hatályában fenntartja. Kötelezi a alperest, hogy fizessen meg a felperesnek - tizenöt napon belül - 25.000 (huszonötezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget, valamint az államnak - külön felhívásra - 125.300 (egyszázhuszonötezer-háromszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

I n d o k o l á s :

A felülvizsgálati eljárásban is irányadó tényállás szerint a felperes 2009. október 1-jétől ügyvédjelölként állt az alperes alkalmazásában. 2010. augusztus 9-étől 13-áig az alperes szabadságot engedélyezett részére. A szabadság időtartamára a felperes H.-ra foglalt szállást, amelyet 2010. augusztus 9-én 14 órától lehetett elfoglalni. Az alperes 2010. augusztus 8-án 6 óra 40 perc körüli időpontban távbeszélőn hívta a felperest, és arra kérte, hogy a szabadságának első napján bizonyos feladatok elvégzése céljából jelenjen meg a munkahelyén. A felperes 2010. augusztus 8-án 8 és 10 óra között a Miskolci Rendőrkapitányságon, augusztus 9-én 4 órától 8 óra 20 percig pedig a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Rendőr-főkapitányságon az alperest helyettesítve kirendelt védőként járt el, majd a munkahelyén megkezdte az alperes által korábban megjelölt feladatok elvégzését. 10 óra körüli időpontban megjelent az alperes munkahelyén a barátja M.I., majd az alperes is megérkezett az ügyvédi irodába. A felperes barátja és az alperes között szóváltás alakult ki, amelynek fültanúja volt az alperes kiskorú gyermeke is. A szóváltás során M.I. sérelmezte, hogy az alperes a felperest a szabadsága ideje alatt munkavégzésre rendelte be, a felperes ennek kapcsán azt kérte az alperestől, hogy a jövőben a munkaidejében keresse. Ezt követően M.I. eltávozott, a felperes pedig tovább végezte a munkáját. Az alperes felajánlotta a felperes részére a munkaviszonya közös megegyezéssel történő megszüntetését, amelyre a felperes a szabadsága után kívánt választ adni. A felperes a déli órákban egy iratot vitt el a Vám- és Pénzügyőrségre az alperes utasítására, majd az alperes

könyvelőjének átadott 10.000 forint könyvelési díjat, amelyből 400 forintot visszakapott. A felperes ezt követően már nem ment vissza az ügyvédi irodába, megkezdte a részére engedélyezett szabadság letöltését. 2010. augusztus 13-ától keresőképtelen állományba került, amelyről az alperest augusztus 16-án reggel tájékoztatta sms-ben. Az alperes a felperes munkaviszonyát még ezen a napon rendkívüli felmondással megszüntette az Mt. 96. § (1) bekezdés a) pontja alapján, és garázdaság vétsége miatt M.I.-t feljelentette. Később a feljelentés folytán indult eljárás megszüntetésére került sor az eljáró hatóság részéről. A rendkívüli felmondás indokolása szerint a felperes által készített és az alperesnek 2010. augusztus 6-án átadott Debreceni Ítéltáblához benyújtandó fellebbezés nem volt arra alkalmas, hogy a bírósághoz el lehessen küldeni. A felperesnek azért kellett a szabadsága első napján a munkahelyén megjelennie, hogy a fellebbezést megfelelő formában elkészítse, és a szabadsága előtt be nem fejezett ügyeket intézze el. A felperes ezt vállalta is, mivel csak a délutáni órákban indultak üdülni. 2010. augusztus 9-én 10 órakor megjelent az ügyvédi irodában a felperes barátja M.I., aki hangosan kiabált az alperessel amiért a felperest berendelte a szabadsága alatt és emiatt hétvégén telefonált. A felperes fennhangon kérte a munkáltatójától, hogy legközelebb munkaidőben jelezze ha valamit akar. Az esetleges jövőbeli hasonló magatartás megrendítheti az ügyfelek bizalmát, sértheti az iroda jó hírnevét. A felperes a cselekményére magyarázatot nem adott, megbánást nem tanúsított. Az alperesi munkáltatói utasításokat több alkalommal nem hajtotta végre, a munkahelyéről engedély nélkül távozott, illetve igazolatlanul volt távol. Az alperes többször figyelmeztette amiatt, hogy nem tartotta be a munkavégzésre vonatkozó utasításokat, a beadványokat egyáltalán nem, vagy nem megfelelő módon készítette el. A határidős munka elvégzésére más megbízottat kellett igénybe venni. A rendőrségi kirendeléssel kapcsolatban számos alkalommal csak felszólítás után kérte el a költségjegyzéket, egy esetben pedig egyáltalán nem bocsátotta azt az alperes rendelkezésére. 2010. augusztus 9-én a munkaidő letöltése előtt nemsokkal 11 óra után az alperes engedélye nélkül elhagyta az irodát. Az alperes utasítása szerint elvitt néhány iratot és 9.600 forint könyvelési díjat a könyvelőnek, onnan a munkahelyére nem tért vissza, elszámolási kötelezettségét nem teljesítette, a részére átadott 10.000 forintból visszajáró 400 forintot a mai napig nem adta át. A felperes azzal a magatartásával, hogy a munkáltató engedélye nélkül eltávozott a munkahelyéről, és nem állt munkavégzés céljából a munkáltató rendelkezésére, megszegte az Mt. 103. § (1) bekezdésének a), b) és c) pontját, az Mt. 3. § (1), (2) (3) bekezdésében írt együttműködési és tájékoztatási kötelezettségét, továbbá az Mt. 3. § (5) bekezdését. A felperes a keresetében kérte annak megállapítását, hogy az alperes jogellenesen szüntette meg rendkívüli felmondással a munkaviszonyát, az indokolás valóságát és okszerűségét a munkáltató nem bizonyította. Kérte az elmaradt

munkabére, 4 havi átlagkeresete, nettó 9.000 forint rendkívüli munkavégzés után járó összeg, 100.000 forint vagyoni és 100.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezni az alperest. Az összes kereseti követelését 736.483 forintban jelölte meg. Ezen túlmenően az alperesnél maradt ingóságai kiadására is kérte kötelezni az alperest. Az alperes az ítélethozatalt közvetlenül megelőző tárgyaláson viszontkeresetet terjesztett elő, amelyben 400 forint vagyoni és 200.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetését kérte. A Miskolci Munkaügyi Bíróság a 7.M.1510/2010/36. számú ítéletével az alperes viszontkereseti kérelmét érdemi tárgyalás nélkül elutasította. A pert a felperes 100.000 forint vagyoni és 100.000 forint kártérítés iránti igénye tekintetében megszüntette. Megállapította, hogy az alperes a felperes munkaviszonyát jogellenesen szüntette meg, kötelezte az alperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg a felperesnek 208.822 forint átlagkeresetet mint hátrányos jogkövetkezményt, bruttó 58.793 forint elmaradt munkabért, bruttó 6.172 forint rendkívüli munkavégzésért járó ellenértéket, továbbá 68.933 forint áfát is tartalmazó perköltséget. Ezen túlmenően kötelezte az alperest, hogy tizenöt napon belül adja ki a felperesnek a talárját és a bögréjét. Az ezt meghaladó kereseti kérelmet elutasította. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg felhívásra 70.200 forint eljárási illetéket.

Az ítélet indokolása szerint a felperesnek mint ügyvédjelöltnek a Debreceni Ítéltáblára benyújtandó fellebbezés tervezetét kellett elkészítenie. Az ügyvédjelölttől nem feltétlenül várható el, hogy egy fellebbezéstervezetet olyan módon és minőségben készítsen el, hogy azt egy bírósághoz be lehessen nyújtani. Az alperes feladata volt az, hogy a felperesnek átadja az ügyvédi munka ellátásához szükséges tudást és tapasztalatot. Az alperes semmivel sem bizonyította azokat az általános állításait, hogy a felperes a beadványokat nem megfelelő minőségben, értékelhetetlenül készítette el. Nem bizonyította azt sem, hogy milyen munkát nem végzett el, ami miatt egyébként a szabadságát meg kellett szakítania, továbbá azt sem, hogy több alkalommal engedély nélkül eltávozott a munkahelyéről, illetve onnan igazolatlanul hiányzott. Az alperes azt sem tudta megjelölni, hogy melyik költségjegyzéket nem adta le a felperes, és ezzel milyen kárt okozott. A tanúk a M.I.-vel történt szóváltást csak az alperes elmondásából ismerték, egyébként nem tudtak nyilatkozni arra, hogy a felperes pontosan mit mondott akkor az alperesnek. Az alperes maga sem állította azt, hogy a felperes kiabált volna. A felperes egyébként M.I. magatartásáért nem felelős, az alperes vasárnap kora reggeli telefonhívása akár okot is adhatott a felperesnek a felháborodásra. Semmiféle jelentősége nincs annak, hogy a felperes később tanúsított-e megbánást a magatartása kapcsán vagy sem.

A rendkívüli felmondás ellentmondásos tekintetben, hogy elismeri azt, hogy a felperes alperesi utasításra hagyta el az irodát azért, hogy a könyvelőjéhez menjen, ugyanakkor másik helyen arra utal,

hogy engedély nélkül távozott el. Az alperesnek augusztus 9-én valóban 16 óráig lett volna munkavégzési kötelezettsége, mivel az alperes a szabadságáról munkavégzésre berendelte, azonban az ehhez kapcsolódó kötelezettségszegése nem olyan súlyú, ami rendkívüli felmondás indoka lehet, hiszen a felperes ezen a napon már hajnali 4 órától munkát végzett és az alperes nem bizonyította azt sem, hogy a szabadság megszakításáról jogszerűen intézkedett. A felperes ugyan valóban nem adta vissza az alperesnek augusztus 9-én a könyvelőtől visszakapott 400 forintot, ez azonban az összeg csekély voltára tekintettel a gazdasági érdekeit nem sérthette, alappal bízhatott abban, hogy a következő munkanapon megkapja a felperestől ezt az összeget. A felperesnek a rendeltetésellenes joggyakorlásra történő hivatkozását nem találta megalapozottnak a bíróság, azonban a fentiek alapján megállapította, hogy a rendkívüli felmondás jogellenes, és ehhez kapcsolódóan az alperest az Mt. 100. § (4) bekezdése alapján két havi átlagkereset és a felperes 2010. szeptember 13-ától szeptember 30-áig járó elmaradt munkabére megfizetésére kötelezte. Az erre az időszakra járó elmaradt munkabér összegéhez (56.955 forint) hozzászámította a bíróság azt is, hogy az alperes 2010. augusztusában nettó 2.238 forinttal kevesebb munkabért fizetett a felperesnek. A bruttó 56.955 forint és a nettó 2.238 forint összegéből levonta a felperes nettó 400 forintos tartozását, így összesen 58.293 forint megfizetésére kötelezte az alperest. A felperes a 100.000 forint vagyoni és a 100.000 forint nem vagyoni kártérítési igényétől elállt, erre vonatkozóan a pert megszüntette. Az összecszerűség tekintetében részben találta alaposnak a felperes túlmunkadíj megfizetésére irányuló keresetét, ugyanakkor megalapozottnak ítélte a felperes ingóságok kiadására irányuló pontosított keresetét. A viszontkeresetét azért utasította el érdemi vizsgálat nélkül, mert azt az alperes a megadott határidőn túl csupán az utolsó tárgyaláson terjesztette elő. A munkaügyi bíróság az ítéletének indokolásában utalt arra is, hogy M.I. ismételt meghallgatását szükségtelennek tartotta, mivel a tanú az általa ismert lényeges tényekről már nyilatkozott. A felperes kiskorú gyermekének meghallgatását azért nem tartotta indokoltnak, mert az alperestől függő helyzetére tekintettel tőle elfogulatlan tanúvallomás nem várható. K.J. írásbeli vallomását pedig azért rekesztette ki a bizonyítékok köréből, mert az sérti a közvetlenség elvét. Az illeték, illetve a perköltség vonatkozásában utalt arra, hogy a felperes lett túlnyomó részben pernyertes, ennek arányát a jogviszony megszüntetéshez kapcsolódóan 80 %-ban, a rendkívüli munkavégzés tekintetében 69 %-ban, az elmaradt munkabér vonatkozásában 100 %-ban, míg az ingóságok kiadása kapcsán 50 %-ban állapította meg. Az elállás miatt a felperest tekintette pervesztesnek, a viszontkereset előterjesztéséhez fűződő illetékfizetési kötelezettséget nem állapított meg az Itv. 57. § (1) bekezdés a) pontjára tekintettel. Az alperes fellebbezése folytán eljáró Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság

1.Mf.21.258/2011/7. számú ítéletével a munkaügyi bíróság ítéletének fellebbezéssel nem támadott részét nem érintette, a fellebbezett részében atekintetben változtatta meg, hogy az ingóságok kiadására irányuló keresetet elutasította. Az alperest terhelő elsőfokú perköltség összegét 50.000 forintra leszállította, míg az alperes által az államnak fizetendő elsőfokú eljárási illeték összegét 75.200 forintra felemelte. Ezt meghaladóan a munkaügyi bíróság ítéletét helybenhagyta. Kötelezte az alperest 45.000 forint másodfokú perköltség felperesnek történő megfizetésére, valamint 85.200 forint fellebbezési eljárási illeték megfizetésére. Az ítéletének indokolásában hivatkozott arra, hogy a felperes jogellenes jogviszony megszüntetésére irányuló keresetét nem lehet elkésettnek tekinteni amiatt, hogy a 2010. december 20-án megtartott tárgyaláson annak jogalapjaként megjelölte a rendeltetésellenes joggyakorlást is, hiszen a felperesnek erre a tárgyalás berekesztéséig lehetősége volt. Az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségének eleget tett, összefoglalóan utalt arra a tanúvallomások értékelése során, hogy azok a körülmények, amelyekről a tanúk nyilatkoztak, nem közvetlen észlelésen alapultak, hanem döntően a felek elbeszéléséből szerzett információkon. Az alperes a 25. sorszámú előkészítő iratban foglaltak szerint maga is úgy nyilatkozott, hogy a rendkívüli felmondás indoka nem a felperes által készített nem megfelelő színvonalú fellebbezés volt, hanem M.I. viselkedése, illetve a felperesnek az ezzel összefüggésben tanúsított magatartása. Az alperesnek konkrét tényelőadása sem volt arra vonatkozóan, hogy a felperes mikor milyen munkáltatói utasítást szegett meg, mikor hiányzott igazolatlanul, ezért ezzel összefüggésben a tanúvallomások értékelése is szükségtelen volt. Az M.I. megjelenésével kapcsolatos összetűzés nem lehet a rendkívüli felmondás alapja, hiszen a felperesnek az ekkor tett megjegyzése, miszerint legközelebb az alperes munkaidőben hívja, nem tiszteletlen, nem tekinthető kötelezettségszegésnek sem, a munkavállalónak az Mt. 103. § (1) bekezdés a) pontja alapján munkaidőben kell a munkáltató rendelkezésére állnia. 2010. augusztus 9-én a felperes a szabadságát kezdte volna meg, e szabadság megszakítására az alperes nem volt jogosult, mivel annak a törvényi feltételei nem álltak fenn. A felperes augusztus 9-én 11 óráig tartó munkavégzéshez járult hozzá, ezen az időpontra túlmenően semmiképpen nem volt munkavégzési kötelezettsége. A felperes a keresőképtelensége kapcsán az együttműködési kötelezettségének eleget tett, mivel a szabadság utáni első munkanapján munkakezdés előtt tájékoztatta az alperest a keresőképtelenségéről. Az ingóságok kiadására irányuló marasztaló rendelkezést időközben az alperes teljesítette, ezért az erre vonatkozó rendelkezés okafogyottá vált. Az alperes csak az elsőfokú ítélet meghozatalát követően biztosított lehetőséget a felperesnek az ingóságok átvételére, így a perre etekintetben okot adott. Az elmaradt munkabér kiszámításánál a munkaügyi bíróság valóban összevonta a

nettó és bruttó összegeket, ezt azonban a felperes sérelmezhetette volna, hiszen ennek folytán az alperes marasztalására kisebb mértékben került sor. A másodfokú ítélet szerint az illeték mértékét az elsőfokú bíróság nem helytállóan állapította meg, mivel nem vette figyelembe ennek során, hogy az ingóságok kiadására irányuló kereseti kérelem vonatkozásában az Itv. 42. § (1) bekezdés a) pontja alapján további 10.000 forint illetékfizetési kötelezettséget kellett volna megállapítani, amely fele fele részben terheli a feleket, illetve a felperes munkavállalói költségkedvezményére tekintettel az államot, mivel a felperes a keresetét leszállította. Az alperes 400 forintra vonatkozóan fenntartott viszontkeresete kapcsán a munkaügyi bíróság által kifejtett indokolást helytállónak találta a megyei bíróság. Az elsőfokú perköltség összegét arra tekintettel szállította le 50.000 forintra, hogy a felperes 200.000 forintra vonatkozóan elállt a keresetétől, és az eredetileg érvényesített 736.483 forintos munkabérből is csupán 58.793 forintot ítélték meg a részére. A másodfokú eljárásban a pertárgy értékét 1.419.598 forintban állapította meg a felperes egyévi átlagkeresete és a „bíróságokat érintő minimum illetéket feltételező pertárgy” érték alapján és ezt figyelembe véve kötelezte az alperest az áfával növelt összegű perköltség megfizetésére. Az alperes a felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését kérte - az ingóságok kiadására vonatkozó kereset elutasítását meghaladó részében - az elsőfokú ítéletre is kiterjedően és a felperesnek a rendkívüli felmondás jogellenességéhez kapcsolódó kereseti kérelmeinek az elutasítását. Másodlagosan az ítéletek hatályon kívül helyezése mellett az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára történő utasítását kérte azzal, hogy az elsőfokú bíróság a 2011. március 7-én kelt beadványában megjelölt tanúk meghallgatását is foganatosítsa. Álláspontja szerint a jogerős ítélet az Mt. 3. §-ába, a 96. § (1) bekezdés a) és b) pontjába, az Mt. 103. §-ába, valamint a Pp. 206. §-ába ütközik. A munkaügyi bíróság nem tárta fel a tényállást teljeskörűen, illetve a feltárt tényállás alapján sem hozott megalapozott ítéletet. A felperes a 2010. december 20-án tartott tárgyaláson új keresetet terjesztett elő, így elmulasztotta az Mt. 202. §-ában írt jogvesztő határidőt. Az elsőfokú bíróság nem tett eleget indokolási kötelezettségének, nem indokolta, hogy a perben meghallgatott tanúk vallomásait miként értékelte. Etekintetben a másodfokú bíróság sem tett eleget az indokolási kötelezettségének. A felperes azzal szegte meg az együttműködési kötelezettségét, hogy bár tudta mire készül M.I., mégis beengedte a munkahelyére, ezzel lehetővé tette hogy a munkáltatójával összeütközésbe kerüljön. W.L., H.K. és V.K. tanúvallomása és az alperes rendőrségi feljelentése alapján is megállapítható, hogy M.I. azért ment be a felperes munkahelyére, hogy az alperest a hétfői munkavégzés miatt kérdőre vonja. Az, hogy a felperes és a barátja ilyen módon járt el, a felperes által betöltött munkakör bizalmi jellegére is tekintettel a munkaviszony

fenntartását lehetetlenné teszi. Senki sem kényszerül eltérni a munkatársak kibírhatatlan magatartását, durva beszédét. A Legfelsőbb Bíróság az Mfv.I.10.472/1999. számú döntésében rendkívüli felmondást megalapozó oknak tekintette, hogy a munkavállaló magából kikelve ordított a munkahelyén a felettesével. A felperes augusztus 6-án önként ajánlotta fel az alperes részére az augusztus 9-én 11 óráig tartó munkavégzést, és azzal hogy a munkáltató utasítása szerint e napon ezt követően is munkát végzett, a korábbi vállalását a munkaidő tekintetében maga írta felül. Ezt követően az Mt. 103. §-a alapján volt köteles munkát végezni, így a könyvelési díjból járó 400 forintot vissza kellett volna vinnie és egyeztetni a munkáltatóval abban, hogy van-e még további elvégzendő feladat is. Ennek hiányában engedély nélkül távozott el a munkahelyéről, ami nem az első eset volt. A felperest terhelte annak bizonyítása, hogy az alperes engedélyével már nem kellett visszatérnie a munkahelyére. A jogerős ítélet nem foglalkozik azzal a lényeges kötelezettségszegéssel, hogy a felperes a 400 forint vonatkozásában nem tett eleget elszámolási kötelezettségének, valójában tulajdon elleni szabálysértést valósított meg. A felperes már 2010. augusztus 13-án keresőképtelen beteg lett, erről mégis csupán augusztus 16-án munkakezdés előtt tájékoztatta az alperest. V.K. 2011. december 20-án tett tanúvallomása egyértelműen alátámasztotta azt, hogy a felperessel már korábban is „voltak gondok”. Az ingóságok kiadása kapcsán indokolatlan volt az alperes perköltségekben történő marasztalása, hiszen az alperes több esetben is vállalta azok kiadását. Az alperes megalapozottan hivatkozott a fellebbezésében arra, hogy az elsőfokú bíróság helytelenül járt el az elmaradt munkabér meghatározásakor amikor nettó és bruttó összeget adott össze, így érthetetlen a megyei bíróságnak az az álláspontja, hogy az alperesi e tárgyú fellebbezés a felperesnek miért kedvezne. A felperes által érvényesített 736.483 forintos összeghez viszonyítva a megítélt 58.793 forintos összeg tekintetében a felperes túlnyomórészt pervesztes, így megalapozatlan az alperest perköltség viselésre kötelezni. Az eljáró bíróságok jogszabálysértően mellőzték az alperes 2011. március 10. napján érkeztetett beadványában megjelölt bizonyítási indítványokat, az alperes ezáltal el lett zárva attól, hogy a bizonyítási kötelezettségének eleget tehessen. A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el. A felülvizsgálati kérelem a másodfokú perköltség összegére vonatkozó részében alapos, ezt meghaladóan megalapozatlan. A Kúria a jogerős ítéletet csak a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatta felül, nem képezhette a felülvizsgálati eljárás tárgyát az alperes által az eljárás során korábban (a fellebbezésében) hivatkozott, de a felülvizsgálati kérelemben konkrétan meg nem jelölt indok [Pp. 272. § (2) bekezdés, Pp. 275. § (2) bekezdés].

A felülvizsgálati kérelem nem érintette a jogerős ítéletnek az ingóságok kiadására vonatkozó rendelkezését, valamint a

viszontkereseti kérelmet érdemi tárgyalás nélkül elutasító rendelkezést helybenhagyó ítéleti megállapítást sem, így ezek nem képezték a felülvizsgálati eljárás tárgyát. Tévesen hivatkozott az alperes a felülvizsgálati kérelmében arra, hogy a felperes 2010. december 20-án új keresetet terjesztett elő, így elmulasztotta az Mt. 202. §-ában írt jogvesztő határidőt. A felperes az e napon megtartott tárgyaláson az eredeti kereseti kérelme szerint továbbra is kérte a rendkívüli felmondás jogellenességének a megállapítását, csupán a korábban megjelölt indokai mellett ennek alátámasztására az alperes rendeltetésellenes joggyakorlására is hivatkozott. A jogerős ítélet helyesen utalt arra, hogy erre a felperesnek a tárgyalás berekesztéséig lehetősége volt, a Pp. 146. §-a szerint ugyanis ez még kereseti változtatásnak sem minősül.

Ugyancsak helytállón hivatkozott a jogerős ítélet arra is, hogy az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségének eleget tett, összefoglalóan értékelte a tanúvallomásokat. Az alperes által hivatkozott tanúk (W.L., H.K., V.K.) egyikének a vallomása sem támasztja alá azt, hogy a felperes előre tudta volna azt, hogy a barátja mire készül. E vonatkozásban a felperes M.I.-vel egybehangzóan adta elő, hogy M.I. eredetileg egy számlát akart elkérni a felperestől, ezért ment be az ügyvédi irodába. Ezeket az előadásokat az említett tanúvallomások sem cáfolták. Az, ha a munkavállaló magából kikelve ordít a felettesével, valóban rendkívüli felmondás indokát képezheti (Mfv.I.10.472/1999.), jelen esetben azonban ilyen nem történt, erre a rendkívüli felmondás sem hivatkozik. E tekintetben helytállón utalt a jogerős ítélet arra, hogy a felperes a rendkívüli felmondásban hivatkozott és az alperes által sérelmezett megjegyzésével nem valósított meg a rendkívüli felmondás alapjául szolgáló kötelezettségszegést, a felperes magatartása nem volt olyanak minősíthető, amely a munkaviszony fenntartását lehetetlenné tette volna [Mt. 96. § (1) bekezdés a), b) pontja]. Helytálló a megyei bíróságnak az arra történő hivatkozása is, hogy az alperes nem jelölt meg olyan körülményt, amely alapján jogszerűen szakíthatta volna meg a felperes szabadságát, erre ugyanis az Mt. 134. § (6) bekezdése szerint csak akkor van lehetőség, ha azt a munkáltató működési körét közvetlenül és súlyosan érintő ok vagy kivételesen fontos gazdasági érdek indokolja. Ezt figyelembe véve nem helytálló az alperesnek az arra történő hivatkozása sem, hogy mivel a felperes az eredeti 11 óráig tartó munkavégzésre vonatkozó vállalását meghaladva, munkát végzett, így a munkaidő végéig fennállt a munkavégzési kötelezettsége. Az alperes az egyébként jogszerűtlen eljárására nyilvánvalóan nem alapozhat további jogot.

Az alperes a 2010. augusztus 9-én történteken túlmenően egyetlen konkrét esetet sem jelölt meg amikor a felperes igazolatlanul volt távol a munkahelyétől, ugyanígy nem volt konkrét tényelőadása arra az állítására vonatkozóan sem, hogy „a felperes munkája már régóta kifogásolni valót hagyott maga után”. Az alperesnek és a felperesnek ellentétes előadása volt a tekintetben, hogy a 400

forintot még aznap vissza kellett volna adnia az alperesnek, hiszen a felperes azt állította, hogy abban állapotok meg, hogy azt a szabadságát követően adja át. Tekintettel arra, hogy a rendkívüli felmondás indokát az Mt. 96. § (2) bekezdése szerint az azzal élő félnek kell bizonyítania, az alperest terhelte a bizonyítási kötelezettség arra vonatkozóan, hogy a felperesnek a munkáltató utasítása szerint még aznap el kellett volna számolnia ezzel az összeggel. Ennek hiányában az, hogy a felperes még az adott napon nem juttatta vissza az alperesnek a 400 forintot, rendkívüli felmondás indoka nem lehet. A felperes ezzel az összeggel nyilvánvalóan el akart számolni, ezt bizonyítja a 2010. augusztus 19-én kelt levele is, amelyben kérte az összegnek a részére járó munkabérbe történő beszámítását. Az alperes a rendkívüli felmondásban nem hivatkozott arra, hogy a felperes azzal, hogy csak augusztus 16-án értesítette őt a keresőképtelenségéről, az együttműködési kötelezettségét megszegte volna, így ez a hivatkozása a felülvizsgálati eljárás tárgyát sem képezheti. A Pp. 206. § (1) bekezdése szerint a bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak az egybevetése alapján állapítja meg; a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli és meggyőződése szerint bírálja el. A felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok felülmérlegelésére, újabb egybevetésére nincs jogi lehetőség, a Kúria csak azt vizsgálhatja, hogy a mérlegelése körébe vont adatok értékelése során a bíróságok nyilvánvalóan téves vagy okszerűtlen következtetésre jutottak-e (BH.2012.163.). Tekintettel arra, hogy a felülvizsgálati kérelemmel érintett körben az eljáró bíróságok részéről ilyenre nem került sor, és kellőképpen indokolták az alperesi bizonyítási indítványok elutasítását is, a Kúria a jogerős ítéletet a per főtárgya tekintetében a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta. Ugyancsak hatályában fenntartotta a jogerős ítéletnek az elsőfokú perköltség összegére vonatkozó rendelkezését is. Tévesen hivatkozott az alperes a felülvizsgálati kérelmében arra, hogy a felperes túlnyomórészt pervesztes lett. A felperesnek mind a jogellenes jogviszony megszüntetés megállapítására, illetve jogkövetkezmények alkalmazására irányuló keresete mind a rendkívüli munkavégzés ellenértékének megfizetésére irányuló keresete, mind pedig az ingóságok kiadására irányuló keresete jogalapját tekintve megalapozott volt. A felperes a jogellenes jogviszony megszüntetéshez kapcsolódóan a pontosított keresetében valóban összesen 736.483 forint megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Ez az összeg azonban az alperes felülvizsgálati kérelemben előadott álláspontjától eltérően nem csupán az elmaradt munkabér összegét foglalta magában, hanem a teljes kereseti követelést (előkészítő irat, 1. bekezdés). Többek között az Mt. 100. § (4) bekezdése alapján járó bírói mérlegeléstől függő átalánykártérítést és azokat a kártérítési igényeket is, amelyek vonatkozásában a felperes a keresetétől később elállt. A Pp. 24. § (1) bekezdés b) pontja szerint ha a perben a munkaviszony

vitás, a pertárgy értéke a munkavállaló egy évi átlagkeresete. Ezt kell mind az illeték-, mind az egyéb perköltség számítási alapjának tekinteni az összes, a jogellenes jogviszony megszüntetéshez kapcsolódó kereseti kérelem szempontjából. A Pp. 81. § (2) bekezdése szerint ha a per kártérítésre irányul, vagy egyéb olyan követelés iránt folyik, amelynek összegszerű megállapítása bírói mérlegeléstől függ, az ellenfelet akkor is kötelezni lehet a terhére megállapított marasztalási összegnek megfelelő perköltség megfizetésére, ha a bíróság a követelt összegnél kevesebbet ítélt ugyan meg, de a követelt összeg nem tekinthető nyilvánvalóan túlzottnak.

Mindezek alapján helytállón minősítették az eljáró bíróságok a felperest túlnyomórészt pernyertesnek, és kötelezték az alperest perköltség viselésre figyelembe véve azt is, hogy az alperes a vizontkereset vonatkozásában is pervesztes lett. Az elsőfokú perköltség összegét helytállón állapította meg a jogerős ítélet 50.000 forintban, amely nem éri el a felperes egy évi átlagkeresetének (1.252.932 forint) az 5 %-át sem [32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés e) pont]. Ugyanakkor a másodfokú perköltség összegét az IM rendelet 3. § (5) bekezdése alapján a fenti összeg 50 %-ában volt indokolt megállapítani. Tekintettel arra, hogy a megyei bíróság áfával növelt másodfokú perköltséget állapított meg, így az alperes összesen 31.750 forint másodfokú perköltség megfizetésére köteles. Erre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletnek a másodfokú perköltségre vonatkozó rendelkezését a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, és kötelezte az alperest a másodfokú perköltség megfizetésére. Az alperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles a felperes felülvizsgálati eljárási költségének a megfizetésére. Az alperes a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 3. § (1) bekezdés f) pontja, a 3. § (2) bekezdése, valamint a felülvizsgálati kérelem benyújtásakor hatályos Itv. 50. § (1) bekezdés alapján köteles a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket megfizetni.

Budapest, 2012. november 14.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Hajdu Edit s.k. bíró
A kiadmány hitelével: Nné tisztviselő